

R.M. Mc Cheyne

CHRISTUS' MEDELIJDEN MET DE SCHAPEN

„En Jezus omging al de steden en vlekken, lerende in hun synagogen, en predikende het Evangelie des Koninkrijks, en genezende alle ziekten en alle kwalen onder het volk. En Hij, de scharen ziende, werd innerlijk met ontferming bewogen over hen, omdat zij vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen, die geen herder hebben. Toen zeide Hij tot Zijn discipelen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; bidt dan de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote.” (Matth. 9 : 35-38).

I. Jezus, de scharen ziende, werd innerlijk met ontferming bewogen.

Uit Matth. 4 : 23 zien wij, dat Jezus, bij Zijn eerste optreden als leraar, Galiléa koos als het toneel van zijn werkzaamheden: „En Jezus omging geheel Galiléa, lerende in hun synagogen, en predikende het Evangelie des Koninkrijks, en genezende alle ziekten en alle kwalen onder het volk.” zo ook lezen wij. vs. 25: „En vele scharen volgden Hem na.” In hoofdstuk 5, 6 en 7 vinden wij de korte inhoud van Zijn onderwijs en van Zijn prediking; in hoofdstuk 8 en 9 hoe Hij de zieken genas, en nu wij in ons eerste tekstvers gezien hebben dat Hij al de steden en vlekken was omgegaan en zo Zijn beschouwing van Galiléa had teneinde gebracht, lezen wij: „En Jezus de scharen ziende, werd innerlijk met ontferming bewogen.” Galiléa was toen een zeer bevolkte landstreek; zijn steden en vlekken waren overbevolkt, zodat het de naam droeg van „Galiléa van de volken” of volkrijk Galiléa. Dit nu wenste ik u hierbij te doen opmerken, dat juist het aanschouwen van de volkrijke steden, van de overbevolkte vlekken, van de scharen die Jezus volgden dat juist het zien en aanschouwen van deze dingen het hart van de Zaligmaker met ontferming vervulde. Zijn oog werkte op Zijn hart: „Jezus, de scharen ziende, werd innerlijk met ontferming bewogen.”

1. Hieruit blijkt dat Christus waarachtig Mens was. De gehele Bijbel toont ons duidelijk dat Christus waarachtig God dat „het Woord was bij God, en het Woord was God;” (Joh. 1 : 1) dat Christus was “God boven allen te prijzen in van de eeuwigheid.” (Rom. 9 : 5). In dit geval zien wij daarentegen dat Hij ook waarachtig mens was. Bij de mens wordt het hart getroffen door hetgeen zijn ogen zien. Wanneer u op een

winteravond bij het vuur zit, terwijl de storm daarbuiten loeit en de regen en sneeuw tegen de glazen kletteren, en u denkt dan aan deze of gene arme zwerver, die zonder huisvesting omdoolt, dan kan voorzeker uw hart lichtelijk worden aangedaan, dan kan een zucht uw borst en een uitdrukking van medegevoel uw mond ontsnappen. Maar indien die arme reiziger aan uw deur klopt, en u ziet hem, nadat u de deur voor hem geopend hebt, daar voor u staan, doornat en bibberende van de kou, dan wordt uw hart door dat gezicht gans en al bewogen, dan vloeit uw hart over van medelijden en u nodigt hem uit en dringt hem aan uw vuur zich te drogen en zijn verkleumde leden te verwarmen.

Wanneer de bloes van de gezondheid u op de wangen ligt, wordt u bij het horen spreken over deze of gene zieke wellicht getroffen; maar wanneer ge u tot de zieke begeeft en hem ziet, wanneer u de deur van zijn woning opent en zachtkens binnentreedt, en hem daar aanschouwt met zijn bleek gelaat, met zijn kwijnend oog, met zijn hijgende borst, dan werkt het zien van u ogen de ontroering in uw hart en uw medelijden ontlost zich gelijk een krachtige rivier. Zo gaat het bij de mens; zo ging het met Christus: toen Hij zag, werd Hij innerlijk met ontferming bewogen. Eens bracht men Hem aan het graf van een hartelijk geliefde vriend. Nadat zij tot Jezus het woord gericht hadden: „Kom en zie;” lezen wij van Hem: „Jezus weende.” (Joh. 11 : 34, 35). Op een andere tijd reed Hij op een ezelsveulen over de Olijfberg naar Jeruzalem, en toen Hij op een plaats kwam, waar de weg draaide en van waar de stad zich aan het gezicht voordeed: „En als Hij nabij kwam en de stad zag, weende Hij over haar.” (Luk. 19 : 25). Zo ook is het ook hier. Hij was de steden en dorpen van Galiléa omgegaan, Zijn ogen hadden de arme, verstrooide scharen gezien, voortijlende naar de nooit eindigende eeuwigheid: „En Jezus, de scharen ziende, werd innerlijk met ontferming bewogen.”

Een woord voor u, gelovigen. Jezus is uw oudste Broeder. Hij zegt tot u, gelijk Jozef tot zijn broeders sprak: „Ik ben Jozef, uw broeder.” (Gen. 45 : 4). In al onze droefnissen is Hij bedroefd. “Want Hij is geen Hogepriester, die geen medelijden kan hebben met onze zwakheden; maar Hij is in alle dingen verzocht geweest gelijk als wij, doch zonder zonde”. Enigen van u zijn in zorg over hun kinderen, die door koortsen bevangen zijn. Jezus heeft medelijden met hen, want ook Hij was eens een klein kind. Kinderen, indien u slechts Jezus als uw Zaligmaker wilde aannemen, dan zou u al uw bekommernissen op Hem kunnen werpen; want Jezus weet wat het is een kind te zijn. Volwassen gelovigen, u weet wat het is vermoeidheid, en honger, en dorst, en naaktheid te lijden. Deelt al deze zorgen aan Jezus mede; want Hij kent ze ook. U kunt spreken van bezwaardheid van de Geest, van een verslagen hart, dat bitterlijk bedroefd is, ja tot de dood toe, van het verbergen van Gods aangezicht; Jezus weet ook wat dat alles is. Gaat dus tot Jezus, geliefden, en Hij zal uw pijnen genezen.

2. Dit bewijst dat ook de Christen moet gaan en zien. Vele Christenen zijn tevreden Christenen voor zichzelf te zijn, het Evangelie zelf te omhelzen, in hun eigen huis neer te zitten en zich eenvoudig te verblijden in hetgeen zijzelf deelachtig zijn geworden. Dit deed Christus niet. Het is zo, Hij was graag in de eenzaamheid. Eens zeide Hij tot Zijn discipelen: „Komt gijlieden hier in een woeste plaats alleen, en rust een weinig.” (Markus 6 : 31). Dikwijls bracht Hij de hele nacht op deze of gene berg in het gebed door; maar evenzeer is het waar dat Hij gedurig het land omging. Hij ging en zag, en

werd daardoor met medelijden en ontferming vervuld. Hij verborg zich niet voor Zijn eigen vlees. Geliefden, u moet gelijkvormig zijn aan Christus. Ook uw leus moet zijn: „Ga en zie.” Ook u moet gaan en de armen zien; en dan zult u leren met hen mee te lijden. Bedenkt wat Jezus zegt tot al Zijn volk: „Ik was krank en in de gevangenis, en u hebt Mij bezocht.” (Matth. 25 : 36). Misleidt uzelf niet, geliefden; het valt licht een kleinigheid in het kerkezakje te werpen en zich in te beelden dat dit de godsdienst van Jezus is. Maar „de zuivere en onbevleete godsdienst voor God en de Vader is deze: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking en zichzelf onbesmet bewaren van de wereld.” (Jak. 1 : 27).

II. *Wat was het dat Jezus zag?*

1. *Hij zag de scharen.* Hij was de overbevolkte steden en vlekken van het vrolijke Galiléa omgegaan, en o, hoeveel aangezichten had Hij daarbij aanschouwd! Dit maakte Hem bedroefd. Het is een zeer treurige zaak voor de Christen een schare van mensen te zien. Wanneer men daar staat in de met scharen gevulde straten van een grote stad; wanneer men die stroom van menselijke wezens ziet heenspoeden naar de eeuwigheid, dan wordt de geest met treurigheid vervuld. Maar ook in het huis Gods, bij het zien van de dichte drommen van de samengevloede aanbidders, wordt de ziel van iedere ware Christen met medelijden en treurigheid vervuld. Vanwaar dit? Omdat de meesten zich op weg naar het verderf bevinden. Dit was het ook, hetwelk het hart van de Zaligmaker met ontferming vervulde. Van die hele woelende menigte, waarmede de straten van u stad zijn gevuld, van de talloze scharen die in- en uitgaan in uw fabrieken, ach, hoe weinigen zullen er eenmaal staan aan de rechterhand van Jezus! Maar, om nog verder te gaan, van de honderden die hier voor mij zitten in dit huis Gods, zielen die aan mijn hoede en zorg zijn toevertrouwd, gewillig en begerig als u bent om te horen hoe weinigen nog die onze prediking geloven! Hoe weinigen zullen mij zijn een kroon van blijdschap en verheuging in de dag van de Heere Jezus Christus!

Lieve vrienden, welk een treurige zaak is het, zo hier één ziel zich bevindt die het verderf tegemoet ijlt, één enkele die zich nu nog met ons in gezondheid mag verheugen en zich binnen korte tijd bij de duivelen bevinden zal, waar de worm niet sterft, waar het vuur niet wordt uitgeblust, waar weinig is en knersing van de tanden. Indien er slechts een enkele ziel ware in deze gehele stad, mij dunkt het zou een oorzaak zijn om de ziel met treurigheid te vervullen. Maar ach! zegt de Bijbel niet: „Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren?” (Matth. 20 : 16). Nu zal het u dan duidelijk zijn, waarom Jezus met ontferming vervuld werd, en voorzeker zult ook u nooit weer een schare aanschouwen, zonder dat ditzelfde gevoelen ook in uw borst zal oprijzen.

2. *Hij zag dat de scharen vermoeid waren.* Wellicht van honger arme, zwakke, broze mensen! Er is iets zeer aandoenlijks in het aanschouwen van zwakke mensen, wanneer zij zich in een onbekeerde staat bevinden. Wat zou toch een spin, die in een brandende oven geworpen werd, kunnen doen? Immers niets zo zwak, zo ellendig, zo onmachtig om aan de vlammen weerstand te bieden. En juist dit was het wat Jezus zag arme, zwakke mensen naar het lichaam, verkwijnende uit gebrek aan voedsel en naar de ziel kwijnende uit gebrek aan kennis. Hij dacht: helaas, indien zij niet eens in staat zijn de weinige lichamelijke zorgen te dragen, hoe zullen zij de toorn Mijns Vaders kunnen

dragen, als Ik hen in Mijn toorn zal vertreden en in Mijn grimmigheid hen zal verpletteren? Geen wonder derhalve dat Jezus innerlijk bedroefd was. Bedenkt dit toch, u zwakke, broze mensen, die niet eens honger of ziekte verdragen kunt. Bedenkt het hoe hulpbehoevend en onmachtig u bent, wanneer u daar neerligt, aangegrepen door de koorts, zodat u menigmaal iemand nodig hebt, om u in uw bed om te keren; hoe zult u het kunnen dragen zonder Christus te sterven, en te vallen in de handen van de levende God? Indien u nu niet tegen God twisten kunt, hoe zult u voor Hem kunnen bestaan na uw dood?

3. *Hij zag de scharen verstrooid.* Wanneer de schapen uit de kooi gedreven zijn, dan blijven zij niet bij elkaar in één kudde verenigd; maar zij verstrooien zich over de bergen zij gaan een iegelijk zijn eigen weg. Dat aanschouwde ook Jezus in de scharen zij waren allen verstrooid, kerende zich een iegelijk naar zijn eigen weg. In de steden en vlekken zag hij de mensen een ieder het zijne najagen. Hier zag Hij er die het geld najaagden, wier god het goud was, die dag en nacht draafden om hun rijkdommen te vermeerderen, terwijl zij toch geen genot hadden van hun schatten. Anderen vond Hij de vermaken zang en dans en spel najagende. Weer anderen waren verzonken in de laagste zwelgerijen; hun buik was hun God, en zij roemden in hun schande. Evenals de bloedzuiger is ook hun taal: „Geef, geef!” Nog anderen vond Hij die nog duisterder en nog afschuwelijker dingen najaagden, van welke het schandelijk is zelfs te spreken. Jezus zag allen de harten van allen en werd innerlijk met ontferming bewogen; want zij waren allen verstrooid want zij zochten God niet. Merk echter op, Jezus was niet boos, Jezus dreigde niet; nee, Hij was innerlijk met ontferming bewogen.

Een enkel woord tot de onbekeerden onder u. U bent zo verstrooid, een iegelijk van u op zijn eigen weg. Een ieder van u heeft zijn eigen weg, zijn eigen voetpad uitgekozen. U allen wandelt op verschillende wegen, maar alle die lopen van God af. Ik weet niet waaraan uw hart het meest gehecht is; maar dit weet ik dat het uw lust is van God en Christus af te dwalen. Het oog van Christus is op u allen geslagen. Hij kent uw aller leven. Hij kent uw aller hart. Hij weet iedere stap, welke u hebt gedaan, iedere zonde welke u hebt bedreven, iedere neiging die heerschappij voert in uw hart. Zijn oog is nu op deze vergadering gevestigd. Ik wil u een vraag doen.

Wat gevoelt Jezus als Hij op u neerziet? Enigen zullen zeggen: „toorn”, anderen weer: „wraakzucht.” Wat zegt de Bijbel? *Innerlijke ontferming.* Christus heeft medelijden met u Hij heeft geen lust in uw verderf. O, hoe teder is het medelijden van Jezus. Hoe dikwijls reeds heeft Hij u willen vergaderen, gelijk een hen haar kiekens vergadert; maar u hebt niet gewild.

4. *Als schapen die geen herder hebben.* Dit was het treurigste van alles. Wanneer de schapen uit de kooi zijn weggedreven, en zij dwalen vermoeid en verstrooid op de bergen, maar er zijn een aantal herders, gereed om de verlorenen op te zoeken en die weder te brengen tot de schaapskooi, dan is het gezicht daarvan op verre na zo pijnlijk niet; maar wanneer zij schapen zijn zonder herder, dan is de zaak hopeloos. Zo nu was het met het volk van Galiléa in de dagen van Christus. Hadden zij herders gehad naar Gods hart, dan zou hun toestand niet zo treurig zijn geweest; maar zij waren als schapen die geen herder hadden. Dit nu vervulde het hart van Jezus met treurigheid.

„Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in van de eeuwigheid.” (Hebr. 13 : 8). Evenals Hij de steden en vlekken van Galiléa omging, de scharen aanschouwende, zo ook gaat Hij nu nog door de steden en dorpen van ons geliefd vaderland; en o, indien Zijn hart met ontferming werd bewogen over de duizenden van Galiléa, het is voorzeker met het innerlijkste medelijden vervuld over de tienduizenden van Schotland. Het moge zijn, dat enigen van u het koel en onverschillig kunnen zien hoe in Edinburg alleen vijftigduizend inwoners zijn, die nooit een voet zetten in het huis Gods. Het moge zijn, dat sommigen van u zonder aandoening kunnen vernemen, dat er in Glasgow tachtigduizend zielen zijn, die niet weten van Psalmgezang of gebed. Het moge zijn, dat sommigen van u zonder ontroering de duizenden kunt aanschouwen in uw eigen stad, die door de schaamteloosheid, waarmee zij de afschuwelijkste zonden bedrijven, tonen, ja, op wier aangezichten en kleding het ten duidelijkste te lezen staat, dat zij gans en al onbekend zijn met de blijde boodschap van de zaligheid in Jezus Christus. Het moge zijn, dat het aanschouwen van die ongelukkigen nog nooit één traan in uw ogen heeft doen komen nog nooit één gebed op uw lippen heeft gebracht; maar er is Eén in de hemel, Wiens hart bij het zien van hen in Zijn boezem klopt, en indien er tranen in de hemel konden zijn, onze teerhartige Zaligmaker zou over hen wenen; want Hij ziet de scharen dat zij vermoeid zijn en verstrooid, en, wat het ergst van alles is als schapen die geen herder hebben.

Sommigen van u hebben geen medelijden met de scharen. U laat dat maar over voor de dienaars des Woords. Ziet hierin hoe weinig u aan Christus gelijkvormig zijt. De Geest van Christus is niet in u. U bent niet van de Zijnen.

Enigen van u kennen de Heere Jezus en vrezen voor Zijn Woord. Leert toch heden met Christus van één gevoelen te zijn: „Dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was.” (Filipp. 2 : 5). Christus had medelijden met de scharen, en u, wilt u dat niet hebben? Christus gaf zichzelf voor hen, en u, wat wilt u geven? Voorwaar, de stenen van dit bedehuis zullen in het oordeel tegen u getuigen, en u veroordelen, indien u ook niet in deze zaak aan Christus gelijkvormig zijt: „Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet.” (Matth. 10 : 8).

III. *Het geneesmiddel.*

1. *Meer arbeiders.* „De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinigen.” (Matth. 9 : 87). Christus zag op de steden van Galiléa als op een zeer grote oogst akker na akker was rijp voor de sikkel. Hij en Zijn apostelen waren gelijk aan een handvol maaiers. Maar wat waren zij voor zo'n oogst? De stormen zullen het rijpe koren doen schudden en de graankorrels ter aarde doen vallen, voordat het kan worden afgemaaid en verzameld in de schuren. Daarom is ook het woord van Christus: „Bidt dan de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote.” (Matth. 9 : 38).

Er is een treffende overeenkomst tussen deze dagen en de dagen toen Christus op aarde omwandelde.

1ste. Onze steden en dorpen zijn evenals die van Galiléa overbevolkt, en de weinige getrouwe Evangeliedienaars zijn inderdaad niets voor zo'n oogst.

2e. Het volk is gewillig om te horen. Waar ook mannen Gods zijn heengezonden, zij hebben grote scharen om zich verzameld, begerig om de woorden des eeuwigen levens te horen. De oogst is rijp gereed om te worden ingezameld. Och, zegt toch niet dat dit alles

slechts hersenschimmen zijn zegt toch niet dat het er ons slechts om te doen zou zijn de predikanten te verrijken zegt toch niet dat wij ons eigen voordeel zoeken. Wij doen wat Christus ons toeroept: „Bidt de Heere des oogstes.”

2. Arbeiders door God gezonden.

1ste. Wij zien hieruit dat het ons te doen moet zijn om geordende leraars mannen uitgezonden of toegerust door God. Sommige welmenende mensen stellen zich tevreden met eenvoudige Christenen, die echter niet geordend zijn, dat deze het predikambt zullen bekleden. Dit is een zeer gevaarlijke strik, waarin de satan de goede lieden heeft doen geraken. Toont ons niet de gehele Bijbel dat niemand deze eer van zichzelf neemt, maar dat hij door God moet geroepen worden, evenals Aaron? En ook Christus zelf geeft zichzelf de eer niet, dat Hij tot een hogepriester is gemaakt. Wee hem, die ongeroepen dat werk aanvaardt! Het was een goede wens in Uzza de ark staande te houden, en toch stierf hij, toen hij zijn hand uitsloeg. (2 Samuël 6 : 6, 7).

2e. Wij zien ook hieruit dat wij te zoeken hebben naar bekeerde leraars. Is het ongeoorloofd het predikambt te aanvaarden zonder een uitwendige roeping, veel minder nog zonder inwendige. Er waren menigten van leraars in de dagen van Christus. Op iedere hoek van de straat had u ze kunnen ontmoeten. Maar zij waren blinde leidlieden van de blinden. Zo ook kunnen ook wij omgeven zijn door scharen van leraars, en toch zijn als schapen die geen herder hebben.

U, die Christus kent en Hem liefhebt die evenals Jakobs met God worstelt tot het aanbreken van de morgen: worstelt met God óók in deze zaak. Laat Hem niet los voordat Hij u zegent. Ik heb een liefelijke overtuiging in mijn ziel, dat, indien wij ons in het geloof en biddende opmaken, om de altaren Gods weer op te bouwen, die verwoest zijn, God het geroep van Zijn volk zal horen, en dat wij nog dagen zullen aanschouwen, gelijk nooit tevoren over de kerk van Schotland geschenen hebben. Wanneer onze leraars niet meer zullen worden miskend. Wanneer de grote Herder Zelf het brood zal zegenen, en het geven in de handen van zijn onderherders, die het zullen uitdelen onder de scharen; en allen zullen eten en verzadigd worden.

St. Pieters kerk, 12 november 1837.